

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl samosoudcem Alešem Korejtkem ve věci **žalobce V.P.**, bytem L. 29, O. n. L., proti **žalované České správě sociálního zabezpečení** se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5, o **žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 4. 12. 2013, č. j. „X“/315-MSV,**

t a k t o :

- I. Žaloba proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 4. 12. 2013, č. j. „X“/315-MSV, s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

I.

Žalované rozhodnutí a žaloba

Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení (dále též „žalovaná“) ze dne 4. 12. 2013, č. j. „X“/315-MSV (dále „též žalované rozhodnutí“), byly zamítnuty námitky (§ 88 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění

pozdějších předpisů, dále též „zák. č. 582/1991 Sb.“) **žalobce proti rozhodnutí žalované** ze dne 18. 11. 2013, č. j. “X”, **jímž byla žalobci zamítnuta žádost o invalidní důchod** pro nesplnění podmínek § 38 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o důchodovém pojištění“). Podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Pardubice ze dne 25. 10. 2013 **byl sice žalobce shledán od 12. 5. 2004 plně invalidním** podle § 39 odst. 1 písm. a) zákona o důchodovém pojištění (ve znění účinném do 31. 12. 2009) a od 1. 1. 2010 je žalobce invalidním pro invaliditu třetího stupně podle § 39 odst. 2 písm. c) zákon o důchodovém pojištění, **žalobci však nárok na dávku ze systému důchodového pojištění nevznikl, neboť nezískal potřebnou dobu pojištění.**

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu, v níž netvrdil, že by získal dobu pojištění potřebnou pro vznik nároku na invalidní důchod, nýbrž namítal, že žalovaná zasáhla do jeho ústavně garantovaných lidských práv (žalobce měl zjevně na mysli čl. 30 odst. 1 Listiny základních práv a svobod /dále též „Listina“/). Žalobce je totiž přesvědčen, že *„pokud je člověk dlouhodobě nemocný nevyléčitelnou nemocí, tak by mu měly být dávky přiznány“*. Žalobce se proto obrátil na soud a očekává, že se soud *„nebude řídit nesmyslnými paragrafy“* a rozhodne *„správně“*.

II.

Vyjádření žalované

K žalobě se obsáhle vyjádřila žalovaná. Připomněla, že podle § 38 zákona o důchodovém pojištění (ve znění účinném do 31. 12. 2009) má pojištěnec nárok na plný invalidní důchod, jestliže se stal

- a) **plně invalidním a získal potřebnou dobu pojištění**, pokud nesplnil ke dni vzniku plné invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku, nebo
- b) plně invalidním následkem pracovního úrazu.

Podle 40 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění (ve znění účinném do 31. 12. 2009) potřebná doba pojištění pro nárok na plný invalidní důchod činí u pojištěnce ve věku

- a) do 20 let méně než jeden rok,
- b) od 20 let do 22 let jeden rok,
- c) od 22 let do 24 let dva roky,
- d) od 24 let do 26 let tři roky,
- e) od 26 let do 28 let čtyři roky a
- f) **nad 28 let pět roků.**

Podle odst. 2 téhož ustanovení, potřebná doba pojištění pro nárok na plný invalidní důchod **se zjišťuje** z období před vznikem plné invalidity, a jde-li o pojištěnce ve věku nad 28 let, **z posledních deseti roků před vznikem plné invalidity**. Podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na plný invalidní důchod se považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v kterémkoliv období deseti roků dokončeném po vzniku plné invalidity; u pojištěnce mladšího 24 let činí přitom potřebná doba pojištění dva roky.

Podle odst. 3 téhož ustanovení, pro účely splnění podmínky potřebné doby pojištění pro nárok na plný invalidní důchod se za dobu pojištění považuje též doba účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. m) a n) a dále doba studia na střední nebo vysoké škole v České republice před dosažením 18 let věku, nejdříve však po ukončení povinné školní docházky.

Z uvedeného jednoznačně vyplývá, že pro nárok na invalidní důchod musí být současně splněny dvě zásadní podmínky, a to vznik invalidity a získání potřebné doby pojištění. Otázka posouzení invalidity včetně určení data jejího vzniku není mezi účastníky sporná. Jádrem problému však nastává při pohledu na splnění podmínky získání potřebné doby pojištění. Při jejím zhodnocení vycházela žalovaná z podkladů, uložených v její evidenci¹ a těch, které byly předloženy v souvislosti s uplatněním žádosti o důchod. Přehled odpracované doby pojištění je chronologicky uveden na osobním listu důchodového pojištění, který je součástí prvoinstančního rozhodnutí.

Výchozím bodem daného posouzení je konstatování, že žalobce se stal dnem 12. 5. 2004 invalidním. Desetileté období před tímto datem představuje dobu od 12. 5. 1994 do 11. 5. 2004, v němž, jak je uvedeno na osobním listu důchodového pojištění, bylo zhodnocena doba od 12. 5. 1994 do 31. 12. 1994 v rozsahu 165 dnů pojištění, od 1. 1. 1995 do 31. 12. 1995 v rozsahu 46 dnů, od 1. 1. 1996 do 31. 12. 1996 v rozsahu 43, od 1. 1. 1997 do 31. 12. 1997 v rozsahu 98 dnů, od 1. 1. 1998 do 31. 12. 1998 v rozsahu 21 dnů, v době od 7. 7. 1997 do 5. 10. 1999 dobu uchazeče o zaměstnání v rozsahu 91 dnů, dobu od 24. 7. 2001 do 8. 8. 2001 v rozsahu 16 dnů od 1. 11. 2002 do 31. 12. 2002 v rozsahu 61 dnů, od 1. 1. 2003 do 12. 1. 2003 zhodnoceno 12 dnů náhradní doby pojištění, od 1. 2. 2003 do 21. 3. 2003 zhodnocena doba pojištění v rozsahu 49 dnů, a od 1. 1. 2004 do 11. 5. 2004 v rozsahu 132 dnů. V tomto desetiletém období získal žalobce pouze 2 roky a 147 dnů pojištění, nikoliv potřebných pět roků pojištění.

Zákonem č. 306/2008 Sb. byla s účinností od 1. 1. 2010 zavedena v § 40 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění alternativní podmínka potřebné doby pojištění, podle níž v případě, že u občana staršího 38 let, který ke dni vzniku invalidity nesplnil podmínku získání 5 let pojištění v posledních deseti letech před vznikem invalidity, je postačující, pokud v posledních dvaceti letech před vznikem invalidity získal aspoň 10 let zaměstnání, tedy „10 ve 20“, a tato podmínka platí pouze k datu vzniku invalidity.

V případě žalobce však ani s přihlédnutím k alternativní podmínce není splněna podmínka potřebné doby pojištění, neboť v posledních dvaceti letech před vznikem invalidity, tj. v období od 12. 5. 1984 do 11. 5. 2004 získal žalobce pouze 8 roků a 106 dnů pojištění.

Vzhledem k uvedenému nezbyváá než konstatovat, že žalobce nesplnil podmínky § 38 zákona o důchodovém pojištění pro vznik nároku na přiznání plného invalidního důchodu (od 1. 1. 2010 považovaného za invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně).

Žalovaná dále zdůraznila, že žalobce opakovaně požadoval přiznání invalidního důchodu, opakovaně bylo datum invalidity stanoveno dnem 12. 5. 2004, opakovaně byly

---

¹ Úkoly zaměstnavatelů při provádění důchodového pojištění –viz § 35a a následující zák. č. 582/1991 Sb., především § 39, v němž je uložena povinnost zaměstnavateli předkládat evidenční listy žalované.

jednotlivé žádosti o tuto dávku zamítány, protože nebyla splněna podmínka získání potřebné doby pojištění, což bylo potvrzeno i soudními rozhodnutími v rámci soudních řízení zahájených na podkladě žalob žalobce (srov. rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 7. 7. 2005, č. j. 21 Cad 119/2004-29 /žaloba zamítnuta/, usnesení téhož soudu ze dne 2. 5. 2006, č. j. 17 Cad 136/2005-8 /žaloba odmítnuta/ a rozsudek téhož soudu ze dne 26. 5. 2009, č. j. 19 Cad 56/2008 /žaloba zamítnuta/]. V rámci nalézacího řízení nebylo zpochybněno datum vzniku invalidity dnem 12. 5. 2004 ani prokázaná a žalovanou zhodnocená doba pojištění, z níž žalovaná vycházela při posuzování podmínky získání potřebné doby pojištění.

Namítá-li žalobce, že žalovaná porušuje zákon i lidská práva, pak naopak výše uvedené potvrzuje, že žalovaná v souladu s platnými zákonnými předpisy postupuje. Současně žalovaná odkazuje na čl. 30 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), podle níž občané mají právo na přiměřené hmotné zabezpečení ve stáří a při nezpůsobilosti k práci, jakož i při ztrátě živitele. V obecné rovině sice tento zákon hovoří o právu občanů na přiměřené hmotné zabezpečení ve stáří, avšak už nespecifikuje, jakou formou by zabezpečení mělo být provedeno a ve svém odstavci 3 v podrobnostech odkazuje na zákon. Podle článku 41 odst. 1 Listiny se lze tohoto práva domáhat pouze v mezích zákonů, které ustanovení článku 30 Listiny provádějí. Ani v tomto směru si žalovaná není vědoma pochybení, neboť není zpochybněno, že by postupovala v rozporu s právními předpisy a nelze tudíž tvrdit že by žalobce krátila na jeho právech.

Jak žalovaná uvedla, podle § 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, je povinna postupovat v souladu se zákony a jinými právními předpisy. **K odstranění tvrdostí, které by se mohly vyskytnout při provádění sociálního zabezpečení, je příslušný dle § 4 odst. 3 téhož zákona pouze ministr práce a sociálních věcí. Touto výjimečnou cestou lze řešit pouze případy, kde jsou splněny všechny zákonné podmínky a pouze důsledný postup podle zákonných předpisů by působil opačným způsobem, než zákonodárce zamýšlel. Této možnosti žalobce využil a požádal o odstranění tvrdosti zákona, která se měla vyskytnout při provádění sociálního zabezpečení aplikací § 40 odst. 1 písm. f) zákona o důchodovém pojištění, jímž stanoví potřebnou dobu pojištění pro nárok na plný invalidní důchod. Ministr práce a sociálních věcí ČR rozhodnutím ze dne 25. 5. 2010, č. j. 2010/134-24, žádosti žalobce nevyhověl.**

III.

Posouzení věci krajským soudem

Předně krajský soud připomíná, že podle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), soud přezkoumává napadené výroky žalovaného rozhodnutí v mezích žalobních bodů (dispoziční zásada), které je třeba výslovně formulovat v žalobě (§ 71 odst. 1 písm. d/ s. ř. s.), přičemž vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). **Z tohoto důvodu obsah a kvalita žaloby v podstatě předurčuje obsah a kvalitu rozhodnutí soudu** (k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 6. 2005, č. j. 7 Afs 104/2004 – 54, z poslední doby např. rozsudek téhož soudu ze dne 18. 7. 2013, č. j. 9 Afs 35/2012 – 42, oba dostupné na www.nssoud.cz). Jestliže žalobce v žalobě vytkne napadenému správnímu rozhodnutí vady jen v obecné rovině, aniž by poukázal

na zcela konkrétní skutečnosti, v nichž spatřuje pochybení, je zcela dostatečné, pokud se k takto obecným námitkám vyjádří krajský soud jen v obecné rovině. Není totiž úkolem soudů ve správním soudnictví, aby nahrazovaly činnost žalobce při formulaci žalobních námitek a samy je dotvářely. Tímto postupem by byla ostatně popřena rovnost stran v řízení před soudem a žalovanému správnímu orgánu by byla odňata možnost efektivně hájit své rozhodnutí.

Přezkoumá-li soud žalobou napadené rozhodnutí nad rámec žalobních bodů, překročí rámec přezkumné činnosti vymezený v § 75 odst. 2 s. ř. s., přičemž Nejvyšší správní soud již v minulosti vyslovil, že „jinou vadou řízení před soudem“ s vlivem na zákonnost rozhodnutí o věci samé je, pokud krajský soud přezkoumá a poté zruší žalobou napadené správní rozhodnutí z důvodu, který nebyl žalobcem uplatněn jako žalobní bod. Takový postup krajského soudu je nejen popřením dispoziční zásady, kterou je ovládáno správní soudnictví, ale znamená i zásah do principu rovnosti účastníků řízení, neboť jim odnímá právo vyjádřit se ke skutkovým a právním otázkám, které vzal soud za určující pro své zrušující rozhodnutí (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 2. 2008, č. j. 7 Afs 216/2006-63, dostupný na www.nssoud.cz). Určitý průlom do dispoziční zásady ovládající správní soudnictví představuje povinnost soudu vyslovit rozsudkem nicotnost přezkoumávaného správního rozhodnutí bez návrhu (§ 76 odst. 2 s. ř. s.) a povinnost soudu zrušit napadené rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, přičemž tato povinnost připadá v úvahu jen v případech, kdy tato vada brání přezkoumání žalovaného rozhodnutí v mezích žalobních bodů (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 12. 2003, č. j. 2 Ads 33/2003-78, a zejména usnesení rozšířeného senátu téhož soudu ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009-84, obě rozhodnutí dostupná na www.nssoud.cz). Další případy týkající se možnosti tohoto průlomu vymezila judikatura (např. povinnost ex officio přihlídnout k prekluzi v daňovém řízení, k zániku odpovědnosti za přestupek apod.).

Nelze též zapomínat, že soud není povinen vyhledávat ve správním spise argumenty svědčící uplatněným žalobním bodům (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 12. 2006, č. j. 7 Afs 127/2005-62, dostupný www.nssoud.cz).

Na tomto místě je vhodné též připomenout, že žalobce je oprávněn uvést v žalobě všechny důvody, pro které považuje napadené správní rozhodnutí za nezákonné. Tomu nebrání skutečnost, že některé z nich neuplatnil již v odvolacím řízení, ač tak učinit mohl. Ustanovení § 5 s. ř. s. na rozsah přezkumné činnosti soudu nedopadá. Žalobce však nemůže účinně zpochybňovat zákonnost postupu žalovaného správního orgánu a vytýkat mu jako procesní vadu, že se nevypořádal se skutečnostmi či právními námitkami, které ve správním řízení neuvedl nebo které uplatnil opožděně, může však bez omezení namítat nesprávné právní posouzení věci, k němuž žalovaný svým postupem dospěl (srov. např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2008, č. j. 7 Afs 54/2007-62, dostupné na www.nssoud.cz).

Dále platí, že samu okolnost, že soud nepřisvědčil argumentaci účastníka řízení, nelze bez dalšího považovat za porušení jeho práv. Právo na spravedlivý proces nelze vykládat tak, že jde o právo jednotlivce na vyhovění jeho návrhu či na rozhodnutí v jeho prospěch (srov. např. usnesení Ústavního soudu ze dne 20. 10. 2011, sp. zn. III. ÚS 2773/11,

dostupné /stejně jako další níže citovaná rozhodnutí Ústavního soudu/ na <http://nalus.usoud.cz>).

Závěrem soud dodává, že není smyslem soudního přezkumu stále dokola podrobně opakovat již jednou vyřčené, a proto bude soud v případech shody mezi názorem soudu a odůvodněním žalobou napadeného rozhodnutí odkazovat na toto odůvodnění (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005 – 130 publikovaný pod č. 1350/2007 Sb. NSS, či rozsudky téhož soudu ze dne 2. 7. 2007, č. j. 4 As 11/2006-86, a ze dne 29. 5. 2013, č. j. 2 Afs 37/2012 – 47, všechny dostupné na www.nssoud.cz).

Nyní k žalobě a k jedinému řádně uplatněnému žalobnímu bodu:

Předně musí soud zklamat očekávání žalobce, neboť i soud je v souladu s čl. 2 odst. 3 a čl. 95 odst. 1 Ústavy,² čl. 2 odst. 2 Listiny³ a § 79 odst. 1 zák. č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o soudech a soudcích“),⁴ vázán zákonem (stejně jako žalovaná) a i soud se proto musí řídit „paragrafy“ (tj. právní normami) obsaženými v zákoně o důchodovém pojištění. Pouze v případě, že by soud dospěl k závěru, že zákon, jehož má být při řešení věci použito, je v rozporu s ústavním pořádkem, předloží věc Ústavnímu soudu (čl. 95 odst. 2 Ústavy /soud však k tomuto závěru nedospěl, jak bude rozvedeno níže/). Vhodnost či účelnost právní úpravy soud (a to ani Ústavní) neposuzuje, neboť tyto úvahy nepřísluší soudům, nýbrž zákonodárci, na něhož se musí případně žalobce se svými podněty obrátit (k tomu srov. např. usnesení Ústavního soudu ze dne 10. 9. 2013, sp. zn. III. ÚS 1312/13).

Jak již opakovaně žalobci vysvětlila žalovaná (a jak podrobně znovu objasnila ve vyjádření k žalobě), **důchodové pojištění je** ze strany poskytovatele (státu) **systémem pojistným** (byť s jistými zopatřovacími prvky /srov. např. institut tzv. náhradních dob pojištění či tzv. invaliditu z mládí/) a ze strany osob krytých tímto systémem pak **systémem příspěvkovým**.⁵ Tzn., že jednou z podmínek (nutno dodat, že zcela legitimní) vzniku nároku na dávku z tohoto systému je (mimo jiné) to, aby pojištěnec do systému po zákonem stanovenou dobu přispíval (podílel se na jeho financování /**princip participace a zasluhovosti**/) – tedy aby získal (slovy zákona) potřebnou dobu pojištění.

---

² Čl. 2 odst. 3 Ústavy zní: Státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon. Čl. 95 odst. 1 Ústavy zní: Soudce je při rozhodování vázán zákonem a mezinárodní smlouvou, která je součástí právního řádu; je oprávněn posoudit soulad jiného právního předpisu se zákonem nebo s takovou mezinárodní smlouvou.

³ Čl. 2 odst. 2 Listiny zní: Státní moc lze uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví.

⁴ § 79 odst. 1 zákona o soudech a soudcích zní: Soudci a přísedící jsou při výkonu své funkce nezávislí a jsou vázáni pouze zákonem.

⁵ V podrobnostech viz např. Veselý, J., a kolektiv, Právo sociálního zabezpečení. 1. vydání. Praha: Linde Praha, a. s., 2013, s. 77 a násl.

Podmínka potřebné doby pojištění přitom není protiústavní (není zde rozpor ani s čl. 30 odst. 1 Listiny), a pokud na jejím splnění žalovaná trvá, nepostupuje protiústavně (a nezákonně) a nezasahuje do ústavně zaručených práv žalobce. Z judikatury Ústavního soudu lze seznat, že Ústavní soud plně akceptuje skutečnost, že systém důchodového pojištění je systémem založeným na pojistných principech. V nálezu ze dne 23. 3. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 8/07, Ústavní soud připomněl, že i v oblasti sociálního zabezpečení se při aplikaci pojistného jedná o právní institut pojištění, neboť odráží právní situaci, v níž občan přenáší své riziko za úplatu na jiný subjekt a tento subjekt toto riziko přejímá a je zavázán k určitým plněním. Také v nálezu ze dne 12. 12. 2000, sp. zn. II. ÚS 376/2000, Ústavní soud uvedl, že v případě předpisů sociálního zabezpečení, resp. důchodového pojištění není možné použít rozšiřující výklad právních předpisů. **Nárok na dávku důchodového pojištění je možné přiznat jen tehdy, jsou-li splněny všechny zákonem stanovené podmínky. Rozšiřující výklad zákonných podmínek vzniku nároku by byl v rozporu se zájmy ostatních pojištěnců.**

Žalobce v žalobě nezpochybnil, že tyto zákonem stanovené podmínky nesplňuje (resp. že nesplňuje jednu z nich – nezískal potřebnou dobu pojištění), pouze vyjádřil pochybnost o jejich ústavnosti. Tato námitka, jak bylo vyloženo výše, však důvodná není. Ke shodným závěrům ostatně dospěl i Nejvyšší správní soud v odůvodnění rozsudku ze dne 30. 8. 2012, č. j. 3 Ads 46/2012 – 19 (dostupný na www.nssoud.cz), a tento závěr byl též aprobován Ústavním soudem, když ústavní stížnost proti uvedenému rozhodnutí Nejvyššího správního soudu byla Ústavním soudem usnesením ze dne 13. 12. 2013, sp. zn. I. ÚS 4128/12, jako zjevně neopodstatněná odmítnuta.

Pro úplnost krajský soud dodává, že ve zmiňovaném rozsudku Nejvyšší správní soud (s odkazem na závěry Krajského soudu v Praze) - mimo jiné - konstatoval, že „*současný systém důchodového zabezpečení je v podstatě státem provozovaný systém životního pojištění, z něž se po splnění určených podmínek vyplácí pojistné plnění v podobě opakovaných měsíčních dávek. Jako takový je tento systém principiálně založen na solidaritě, a to solidaritě mezi osobami, které do systému přispívaly, avšak výplaty pojistného plnění se nedožijí, popř. toto plnění pobírají pouze krátkou dobu, s osobami dlouhověkými, které ze systému budou v důchodových dávkách čerpat více, než sami do něj přispěli. K zajištění vyrovnanosti systému je nezbytné provedení náročných pojistně - matematických kalkulací s využitím statistických údajů o průměrné době dožití a věkové struktuře obyvatelstva, jež jsou následně východiskem pro dílčí úpravy parametrů důchodového systému. Jedním z parametrů pojistného systému je vždy i minimální doba pojištění, z níž vyplývá, že dávka bude vyplácena pouze tomu účastníku pojistného systému, který do něj přispíval alespoň určitou dobu. Je výrazem principu zásluhovosti, který k důchodovému pojištění neoddělitelně patří stejně jako konkurující princip mezipříjmové solidarity projevující se nivelizací důchodů. Cílem tohoto omezení je limitovat počet osob, které ze systému budou čerpat více, než do něj přispívaly. Toto opatření je podle soudu pro zajištění finanční stability důchodového systému vhodné a s ohledem na možný rozsah čerpaných dávek není nepřiměřené. Navíc lze upozornit na to, že pokud by tato hranice stanovena nebyla, mohlo*

by dojít k extrémnímu zvýhodnění ekonomiky neaktivních nebo málo aktivních účastníků a k diskriminaci osob přispívajících do systému dlouhodobě. Stěžovatelkou navrhované proporcionální snížení výše vyplácené dávky podle chybějící doby pojištění sice tuto minimální hranici respektuje, vedlo by však nutně ke snížení vyplácených dávek ostatním účastníkům, jímž vznikl na dávku legitimní nárok s ohledem na mnohonásobně delší dobu účasti v systému. Znamenalo by to oslabení principu zásluhovosti a potřebu předefinovat veškeré parametry systému. Výsledná dávka by navíc mohla klesnout i pod úroveň pomoci nezbytné pro zajištění základních životních podmínek (čl. 30 odst. 2 Listiny), což by bylo zcela proti smyslu systému sociálního zabezpečení. Krajský soud proto uzavřel, že z povinnosti zákonodárce zajistit přiměřenou výši zabezpečení pro případ úmrtí živitele vyplývá i oprávnění stanovit určitou minimální dobu, po níž muselo být do systému důchodového pojištění přispíváno. Pokud tato hranice není iracionálně vysoká či neproporcionální rozsahu v úvahu přicházejících dávek ze systému, není zde prostor pro derogační zásah Ústavního soudu.“

Na tomto místě je třeba zdůraznit, že skutečnost, že žalobci nevznikl nárok na dávku ze systému důchodového pojištění, neznamená, že zůstane bez pomoci státu. Žalobce může využít jiných subsystémů sociálního zabezpečení – např. systému státní sociální podpory (zák. č. 117/1995 Sb.), systému pomoci v hmotné nouzi (zák. č. 111/2006 Sb.; viz příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení, mimořádná okamžitá pomoc apod.), dávek pro osoby se zdravotním postižením (zák. č. 329/2011 Sb.) či systému sociálních služeb (zák. č. 108/2006 Sb.).

Závěrem soud dodává, že nepřehlédl, že žalobce opakovaně podává – a to za nezměněného skutkového stavu – žádosti o přiznání invalidního důchodu, o těchto žádostech žalovaná opakovaně rozhoduje a její rozhodnutí opakovaně přezkoumávají správní soudy. Jakkoli předchozí zamítavé rozhodnutí žalované s ohledem na znění § 48 odst. 2 zák. č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, nevytváří překážku věci rozhodnuté, nelze než hodnotit opakovanou žádost - za nezměněného skutkového a právní stavu - jako zneužití práva (ke konceptu zneužití práva srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 5. 2011, č. j. 1 As 27/2011-81). Takovému úkonu (žádosti) pak není dle názoru soudu žalovaná povinna přihlížet.

IV.

Závěr a náklady řízení

Lze tedy uzavřít, že uplatněná žalobní námitka nebyla důvodná, a proto soud žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl (výrok I). Rozhodl přitom bez jednání, když zákonem (§ 51 odst. 1 s. ř. s.) stanovené podmínky pro takový postup byly splněny.

O náhradě nákladů řízení soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 2 s. ř. s. (výrok II).

P o u č e n í :

Rozsudek, který byl doručen účastníkům, je v právní moci.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost (mimořádný opravný prostředek) ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Pardubicích dne 24. února 2014

Aleš Korejtko v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
Vladimíra Píchová